

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Commissie voor VWS
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Onderwerp
ADL-assistentie

Datum
2-12-2015

Inlichtingen bij
Dorien Kloosterman: d.kloosterman@iederin.nl

Geachte Kamerleden,

Op 9 december spreekt u in een Algemeen Overleg over het Fokus wonen.

Met deze brief willen de gezamenlijke belangenorganisaties, Ieder(in), Per Saldo en Spierziekten Nederland, uw aandacht vragen voor een aantal zaken die van belang zijn voor de toekomst van goede en duurzame ADL-assistentie.

Er zijn landelijk ongeveer 1.400 cliënten die 24-uurs ADL-assistentie ontvangen. Deze 24-uurs ADL-assistentie wordt aan drie zorgaanbieders bekostigd vanuit een subsidieregeling binnen de Wlz. De cliënten ontvangen van deze zorgaanbieders ADL-assistentie in- en om de woning op afroep en op aanwijzing van de cliënt. De zorg en ondersteuning buiten de woning (en de zorg die de aanbieders van ADL-assistentie niet kunnen leveren) ontvangen de cliënten daarnaast vanuit de Wmo en/of Zvw.

Kwaliteit van de zorg

De belangenorganisaties ontvangen van cliënten signalen die uiteenlopen van zeer tevreden tot zeer ontevreden. Gemeenschappelijk thema van de signalen binnen de laatste categorie is: er is onvoldoende mogelijkheid tot passende zorg. Wij willen u dan ook vragen om "passende zorg" als uitgangspunt te nemen voor ADL-assistentie.

In de brief van de staatssecretaris aan uw commissie spreekt de staatssecretaris over de bevindingen van de Inspectie gezondheidszorg (IGZ). Wij vragen u om bij de controles door de IGZ niet alleen aandacht te hebben voor de gebruikelijke controles op kwaliteit, maar ook om in de praktijk te laten controleren in hoeverre maatwerk leidend is geweest bij het beantwoorden van de zorgvraag. Zorg op afroep en op aanwijzing gaat uit van zoveel mogelijk maatwerk. Uit onze contacten met cliënten blijkt dat juist de hoeveelheid geleverd maatwerk de meest bepalende factor is in het ervaren van voldoende of onvoldoende kwaliteit. Fokusbewoners geven ook aan dat, wanneer zij voor een PGB hebben gekozen, zij de zorg soms niet inkopen bij Fokus. Zij kopen dit elders in omdat Fokus de zorg niet kan leveren of niet kan voldoen aan de gewenste kwaliteit of levertermijnen.

Verhuizen blijkt geen optie

Wanneer het zorgaanbod van de huidige ADL-zorgaanbieders niet aansluit bij de zorgbehoefte van de cliënt, zou verhuizen een optie moeten zijn. Helaas blijkt dit in de praktijk zelden mogelijk. Er zijn onvoldoende aangepaste woningen beschikbaar voor cliënten met ADL-assistentie die willen verhuizen. Zij geven aan het gevoel te hebben "gevangen" te zitten in hun woning. Gemeenten willen geen nieuwe woning beschikbaar stellen of aanpassen voor ADL-clieënten die willen verhuizen, omdat de huidige ADL-woning al aangepast is. Bij de gemeenten moet het besef komen dat mensen die uit een ADL-assistentiewoning willen verhuizen, dit willen omdat vraag en aanbod niet meer op elkaar aansluiten. Hier ligt ook een rol voor de ministeries (VWS en BZK) in de contacten met de gemeenten. De verhuizing van ADL-clieënten verdient in het belang van zorgvrager en zorgaanbieder urgentie. De zorgvrager wil zo spoedig mogelijk passende zorg kunnen afnemen; de zorgaanbieder wil zo spoedig mogelijk een (nieuwe) huurder die zorg afneemt bij de aanbieder, lees Fokus. Ook bereiken ons signalen dat gemeenten het verzoek om aanpassing van een woning weigeren.

Om voor een rolstoeltoegankelijke woning in aanmerking te komen moet er een indicatie bij de Wmo aangevraagd worden. Vanuit de Wmo komt er geen indicatie, want er is een noodzaak voor 24-uurs zorg en daarvoor moet er een Wlz-indicatie aangevraagd worden.

Vraagt iemand een Wlz-indicatie aan dan gaat deze direct in bij afgifte van het besluit en is er geen geldige indicatie ADL-assistentie meer. Dit houdt in dat het contract op dat moment door Fokus wordt opgezegd. Iemand moet dan binnen 6 maanden verhuizen. Pas na afgifte van de Wlz-indicatie kan er een indicatie rolstoeltoegankelijke woning worden aangevraagd bij de Wmo. Na afgifte van deze indicatie kan men zich inschrijven voor een rolstoeltoegankelijke woning. Daar zijn lange wachttijden voor, vaak een jaar of langer.

Wij ontvangen signalen dat cliënten geen Wmo-indicatie krijgen en nog geen Wlz-indicatie kunnen aanvragen om niet zonder woonruimte te komen zitten. Fokus kan in dat geval de benodigde zorg niet leveren met alle gevolgen van dien voor de cliënt.

Onderzoek naar koppeling tussen huren en ADL-assistentie

Wij dringen er bij u op aan om nader onderzoek te doen naar de koppeling tussen wonen en zorg, waarbij bovengenoemde punten worden meegenomen. De centrale vraag daarbij moet zijn: welke voor- en nadelen heeft de huidige koppeling en op welke wijze kan deze in de toekomst worden aangepast en vormgegeven om in de toekomst meer passende zorg voor cliënten mogelijk te maken?

Met vriendelijke groet,

Illya Soffer,
directeur Ieder(in)

Marcel Timmen,
directeur Spierziekten
Nederland

Aline Saers,
directeur Per Saldo